

Gerechtelijke systemen

De lidstaten hebben zeer uiteenlopende rechtssystemen, het gevolg van verschillen in de nationale rechtsplegingstradities.

Rechtbanken

De meeste lidstaten kennen verschillende soorten rechtbanken. In het algemeen kunnen er drie soorten rechtbanken worden onderscheiden:

- [gewone rechtbanken](#),
- [gespecialiseerde rechtbanken](#), en/of
- rechtbanken die zich bezighouden met constitutionele kwesties.

De gewone rechtbanken behandelen normaal gesproken civiele geschillen (geschillen tussen burgers en/of ondernemingen) en/of strafzaken. Daarnaast hebben veel lidstaten rechtbanken opgericht voor specifieke kwesties, zoals geschillen tussen overheidsinstanties en burgers of ondernemingen (bestuursrechtelijke zaken e.d.).

Bovendien beschikken verschillende lidstaten over een instantie of rechtbank die erop toeziet dat hun grondwet wordt nageleefd. Veel van deze rechtbanken en instanties kan worden gevraagd te controleren of een bepaalde wet of voorschrift wel in overeenstemming is met de grondwettelijke bepalingen. Sommige kunnen ook individuele zaken behandelen, maar meestal slechts in laatste instantie.

Buiten de informatie op de landspecifieke pagina's (zie de vlaggetjes rechts), kunt u nuttige informatie vinden op de volgende Europese websites (geen volledige lijst):

- [Europese justitiële atlas](#) – met een zoekmachine voor het vinden van bevoegde gerechten,
- [Vereniging van Raden van State en Hoogste Bestuursrechtelijke Rechtscolleges](#) – een "rondje Europa", met name gericht op geschillen in constitutionele en bestuursrechtelijke zaken,
- [Netwerk van voorzitters van de Hoge Rechtscolleges van de Europese Unie](#) - informatie over de hooggeretshoven van de lidstaten.

De juiste rechtbank vinden

Wanneer u betrokken bent bij een gerechtelijke procedure, of verwacht dat dit gaat gebeuren, zult u moeten vaststellen welke rechtbank bevoegd is zich over uw zaak te buigen, oftewel waar de rechterlijke bevoegdheid ligt. Wanneer u zich tot de verkeerde rechter wendt, of wanneer er een geschil is over de rechterlijke bevoegdheid, bestaat het gevaar dat de procedure aanzienlijke vertraging oploopt of dat uw zaak zelfs wordt afgewezen vanwege onbevoegdheid.

Wanneer een rechtszaak grensoverschrijdend is en bijvoorbeeld partijen betreft die in verschillende lidstaten woonachtig zijn, dient u om te beginnen vast te stellen in welke lidstaat de procedure aanhangig moet worden gemaakt. De portaalpagina "[De gang naar de rechter](#)" kan u hierbij van dienst zijn.

Andere gerechtelijke autoriteiten en instanties

In de meeste lidstaten omvat het rechtssysteem naast de rechtbanken ook andere met openbaar gezag beklede gerechtelijke autoriteiten en instanties, zoals openbare aanklagers of in sommige gevallen landsadvocaten, openbare notarissen of deurwaarders. Zie voor informatie over particuliere advocaten, notarissen en aanverwante beroepsgroepen met belangrijke rollen in het rechtssysteem, de pagina over [juridische beroepen](#).

Het parket of openbaar ministerie, dat in veel lidstaten geldt als onderdeel van de rechterlijke macht, speelt een cruciale rol in strafrechtelijke procedures. Van lidstaat tot lidstaat lopen de verantwoordelijkheden en de status van openbare aanklagers sterk

uiteen. Informatie op dit vlak kan worden gevonden door te klikken op het vlaggetje van een lidstaat op de pagina over [gewone rechtbanken](#) en op de volgende websites:

- de website van de [adviesraad van Europese aanklagers](#) binnen de Raad van Europa biedt landenprofielen van de EU-lidstaten en andere Europese landen,
 - [Europees justitieel netwerk in strafzaken](#).
-

Deze pagina wordt beheerd door de Europese Commissie. De informatie op deze pagina geeft niet noodzakelijk het officiële standpunt van de Europese Commissie weer. De Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens waarnaar in dit document wordt verwezen. Gelieve de juridische mededeling te raadplegen voor de auteursrechtelijke regeling voor Europese pagina's.

Laatste update: 18/01/2019